

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 8Co/162/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1213219579
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 04. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Janka Gažovičová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2014:1213219579.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v právnej veci navrhovateľa: G. Y., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom T. XX, proti odporkyni: W. Š., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom J. XX, H., zastúpenej: Advokátska kancelária JUDr. Almáši Gabriel, spol. s r.o., so sídlom Niťová 3, Bratislava, o zníženie výživného, na odvolanie odporkyne proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II, zo dňa 21.novembra 2013, č.k. 11C/167/2013-43, jednohlasne takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti **z r u š u j e** a vec mu v tejto časti **v r a c i a** na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Rozsudkom zo dňa 21. novembra 2013 č.k. 11C/167/2013-43 zmenil súd prvého stupňa uznesenie Okresného súdu Bratislava II č.k. 49P/18/2012-36 zo dňa 16.04.2012, ktorým bolo naposledy určené výživné navrhovateľovi na odporkyňu v sume 86,- eur mesačne tak, že výživné znížil na 63,- eur mesačne od 01.11.2013, vo zvyšku návrh zamietol a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. Vychádzal zo zistenia, že pôvodne bolo o vyživovacej povinnosti navrhovateľa k odporkyni rozhodnuté uznesením Okresného súdu Bratislava II č.k. 49P/18/2012 - 36 zo dňa 16.04.2012 tak, že bol schválený zmier účastníkov konania, v ktorom sa navrhovateľ zaviazal prispievať na výživu odporkyne sumou 86,- eur mesačne; toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 05.05.2012. S poukazom na § 62, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine dospel k záveru, že návrh navrhovateľa je čiastočne dôvodný, nakoľko porovnaním pomerov dôležitých pre určenie výživného zistil, že došlo k takej zmene pomerov, ktorá odôvodňuje primerané zníženie vyživovacej povinnosti. Konštatoval, že u navrhovateľa sa v dôsledku zmeny zamestnania znížil jeho čistý príjem, ktorý bol pôvodne 620,- eur a teraz predstavuje sumu 360,33 eur, vrátane príplatku za nadčasy. Vzhľadom na výrazné zníženie príjmov navrhovateľa a jeho ďalšie dve vyživovacie povinnosti voči maloletým deťom a jeho zvýšené výdavky na lieky v súvislosti s ich zdravotným stavom, znížil vyživovaciu povinnosť navrhovateľa k odporkyni na sumu 63,- eur a vo zvyšku návrh zamietol, s poukazom na odôvodnené a preukázané výdavky odporkyne na vysokoškolské štúdium. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm.a/ O.s.p.

Proti tomuto rozsudku, do výroku, ktorým bolo návrhu navrhovateľa vyhovené, podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie odporkyňa domáhajúc sa jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie dôvodiac tým, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Namietala, že rozsudok súdu prvého stupňa nie je dostatočne odôvodnený, a je preto nepreskúmateľný. Poukazovala na to, že náklady na jej život sa od poslednej úpravy výživného zvýšili, má zdravotné problémy a s tým spojené zvýšené náklady na ich liečbu. Poukázala na to, že si privyrába príležitostnými brigádami, avšak finančné prostriedky, ktoré jej poskytuje matka, spolu s výživným od navrhovateľa, nepostačujú na pokrytie jej bežných mesačných výdavkov. Z uvedeného dôvodu musela požiadať o študentskú pôžičku, čo znamená, že po skončení štúdia bude zadlžená. Vytýkala súdu prvého stupňa, že dôsledne neskúmal jej príjmy a výdavky a uspokojil sa len s konštatovaním,

že navrhovateľovi sa znížili jeho príjmy a že má dve vyživovacie povinnosti. Z rozsudku súdu prvého stupňa nie je zrejmé, aké zdravotné problémy majú mať deti navrhovateľa a akú sumu musí na ich liečbu mesačne vynaložiť. V odôvodnení rozsudku neuviedol súd prvého stupňa ani to, ako sa vypořádaval s otázkou príjmu celej domácnosti navrhovateľa a aké má nevyhnutné výdavky na život.

Navrhovateľ vo svojom vyjadrení k odvolaniu odporkyne uviedol, že v konaní predložil všetky relevantné doklady za celú jeho rodinu, a tieto boli založené do spisu. Podotkol, že odporkyňa má zrejme dostatok peňazí, keď si platí advokáta, hoci tvrdí, že nemá peniaze na štúdium v Prahe. Uviedol, že odporkyňa sa o neho vôbec nezaujíma v tom smere, ako žije, o jeho zdravotný stav a či nepotrebuje pomoc, nesnaží sa s ním skontaktovať a nepraje si ani to, aby ju kontaktoval on. Poznamenal, že svoju vyživovaciu povinnosť si riadne plní, avšak na úkor požičiavania si peňazí či predaja rôznych vecí v domácnosti a ďalšie zvýšenie výživného by mu spôsobilo vážne existenčné problémy. Poukázal na svoje dlhodobé zdravotné problémy, na zdravotné problémy svojich dvoch synov a manželky a na skutočnosť, že jeho dcéra je nezamestnaná, evidovaná na úrade práce. Namietal, že výdavky odporkyne spojené so štúdiom na prestížnej zahraničnej škole v Prahe sú nadštandardné a že na Slovensku je adekvátna možnosť štúdia, s podstatne menšími nákladmi. Z uvedených dôvodov navrhol ponechať výživné stanovené súdom prvého stupňa vo výške 63,- eur mesačne.

Odvolačný súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej (vyhovujúcej) časti v medziach dôvodov podaného odvolania podľa § 212 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odporkyňa dôvodne vytyka súdu prvého stupňa, že jeho rozsudok nie je možné preskúmať z hľadiska jeho zákonnosti a vecnej správnosti - v dôsledku nedostatku dôvodov, ktoré viedli súd prvého stupňa k jeho záverom o zmene pomerov odôvodňujúcich zníženie výživného.

Inou vadou konania v zmysle ust. § 205 ods. 2 písm. b/ O.s.p. je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 221 ods. 1 písm. a/ až g/ O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia, ale jej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup v občianskom súdom konaní. Iná vada konania je právne relevantná, ak mala za následok vecnú nesprávnosť rozhodnutia. Na takúto vadu konania pred súdom prvého stupňa odvolací súd prihliada aj keď nebola výslovne v odvolaní namietaná (§ 212 ods. 3 O.s.p.). O takúto inú vadu konania ide aj vtedy, ak súd v procese dokazovania nevykoná dokazovanie v súlade so zákonom a spôsobom upraveným v zákone alebo ak je rozhodnutie nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov v dôsledku absencie náležitostí podľa § 157 ods. 2 O.s.p.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Rozhodnutie súdu, ako orgánu verejnej moci, nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, avšak vo všetkých svojich častiach musí zodpovedať zákonným požiadavkám uvedeným v § 157 O.s.p. Toto ustanovenie vo svojom odseku 2 vymedzuje obligatórne náležitosti odôvodnenia rozsudku, ktoré má svoj význam z hľadiska kontroly správnosti rozhodnutia a postupu súdu pri jeho vydávaní, resp. z hľadiska preskúmateľnosti zákonnosti, opodstatnenosti a spravodlivosti jeho výroku, ktorý musí zodpovedať právnomu posúdeniu skutkových zistení nadobudnutých na základe vyhodnotenia výsledkov vykonaného dokazovania. Z odôvodnenia rozsudku musí predovšetkým vyplývať, čoho sa navrhovateľ domáhal svojim žalobným návrhom, na základe akých rozhodujúcich skutočností a z akých dôvodov, v čom spočívala obrana a námietky odporcu, aké dôkazy boli vo veci vykonané, resp. prečo neboli vykonané i ďalšie navrhované dôkazy, akými úvahami sa súd riadil pri ich hodnotení, a teda, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, k akým skutkovým zisteniam na tomto základe dospel, podľa akých ustanovení právnych predpisov zistený skutkový stav posúdil a v konečnom dôsledku je potrebné, aby súd zdôvodnil, na základe akých úvah a k akým právnym záverom dospel. Z odôvodnenia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Jednotlivé skutkové

zistenia nadobudnuté vykonaným dokazovaním treba vyhodnotiť z hľadiska ich významu pre posúdenie veci, ich pravdivosti a hodnovernosti, a to aj v ich vzájomných súvislostiach a následne výsledky takéhoto hodnotenia premietnuť do záveru o skutkovom stave veci, rozhodnom pre jej právne posúdenie, ktoré predpokladá úvahy súdu o tom, prečo podriadil zistený skutkový stav práve pod konkrétne ustanovenia zákona, ako tieto vložil a aké práva a povinnosti účastníkov konania na ich základe vo vzťahu k predmetu konania vyvodil. Odôvodnenie rozhodnutia musí byť jasným, zrozumiteľným a presvedčivým podkladom pre zistenie opodstatnenosti výroku súdneho rozhodnutia. Iba uvedenie všeobecných téz či abstraktných myšlienok nespĺňa zákonné náležitosti odôvodnenia. Povinnosť súdov svoje rozhodnutia odôvodňovať spôsobom uloženým v § 157 ods. 2 O.s.p. je súčasťou práva na riadny a spravodlivý proces vylučujúci ľubovôľu súdu pri rozhodovaní a zakladajúci dôveru a presvedčenie účastníkov konania, že súd sa ich vecou dostatočne zaoberal z hľadiska všetkých nimi tvrdených rozhodujúcich skutočností v záujme zabezpečenia efektívnej ochrany porušených či ohrozených práv a oprávnených záujmov (§ 1 O.s.p.). Dodržanie zákonných náležitostí pri formulovaní odôvodnenia rozhodnutia predpokladá, že súd sa v ňom adekvátne, čo do myšlienkových postupov racionálne logickým spôsobom, vporiada so všetkými dôkazmi ako aj skutočnosťami, ktoré inak v konaní vyšli najavo a tiež aj s argumentačnými tvrdeniami účastníkov konania, na ktorých spočívajú ich námietky a je založená ich obrana, pokiaľ majú vzťah k prejednávanej veci. Porušenie práva účastníka konania na riadne odôvodnenie rozsudku znamená upretie jeho práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom, a súčasne mu odníma možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti nemu v rámci riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov. Pokiaľ z odôvodnenia rozhodnutia dostatočne jeho výrok nevyplýva, teda nedostatok dôvodov nedáva spoľahlivý podklad pre tento výrok, odvolací súd bez ďalšieho takéto rozhodnutie zruší a to aj vtedy, ak by sa tento výrok pri náležitom odôvodnení javil ako vecne správny, keď odvolaciemu súdu neprináleží svojím rozhodnutím odôvodnenie rozhodnutia prvostupňového súdu nahrádzať.

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Základnou podmienkou zmeny predchádzajúcej úpravy o výživnom je taká kvalifikovaná zmena pomerov, ktorá je dôsledkom výraznejšej zmeny v tých skutočnostiach, ktoré tvorili podklad pre predchádzajúce rozhodnutie o výživnom a ktorá zmena sa zásadným a trvalejším spôsobom prejavila v pomeroch účastníkov. K takejto podstatnej zmene pomerov môže dôjsť buď v dôsledku zmien v odôvodnených potrebách detí, najmä v súvislosti s pribúdajúcim vekom, s fyzickým rastom, s duševným dospievaním, školskou dochádzkou, spôsobom prípravy na budúce povolanie, zdravotným stavom, nadaním, zručnosťami; schopnosti, možnosti a majetkové pomery rodičov je potrebné hodnotiť najmä v súvislosti so vzrastom či poklesom ich zárobku, zmenou počtu vyživovacích povinností, ich zdravotným stavom, úbytkom či nárastom majetku. Avšak odôvodnenými potrebami detí nemožno chápať len náklady na ich výživu (stravu, ošatenie, obuv, bývanie, hygienu), ale aj náklady na uspokojovanie všetkých osobných životných potrieb dôležitých pre všestranný telesný a duševný vývoj dieťaťa (náklady na vzdelanie, kultúrne a športové podujatia a záujmovú činnosť), pričom odôvodnenosť týchto potrieb je determinovaná schopnosťami, možnosťami a majetkovými pomermi rodičov a hranicami ich životnej úrovne, ktorú by rodičia deťom zaisťovali, keby žili v spoločnej domácnosti.

Súd prvého stupňa vychádzal pri rozhodovaní o návrhu navrhovateľa na zníženie výživného zo zistenia, že jeho priemerný čistý mesačný zárobok sa oproti predchádzajúcej úprave výživného, znížil zo sumy 620,- eur na sumu 360,33 eur a s prihliadnutím na ďalšie dve vyživovacie povinnosti navrhovateľa a jeho zvýšené výdavky na lieky v súvislosti so zdravotným stavom jeho maloletých detí, dospel k záveru o takej zmene pomerov, ktorá odôvodňuje zníženie výživného.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa nie je zrejmé porovnanie pomerov na strane navrhovateľa od predchádzajúcej úpravy výživného v tom smere, koľko mal v tomto čase vyživovacích povinností, či bol zohľadnený aj v pôvodnom konaní jeho zdravotný stav, ako aj zdravotný stav jeho maloletých detí, prípadne jeho manželky. V tejto súvislosti dáva odvolací súd do pozornosti súdu prvého

stupňa argumentáciu navrhovateľa v pôvodnom konaní (vyjadrenie navrhovateľa k návrhu zo dňa 27.02.2012), ktorá sa v podstatnej časti zhoduje s argumentáciou v tomto konaní.

Odporkyňa dôvodne vytýka súdu prvého stupňa, že nezisťoval, či súčasne nedošlo aj na jej strane k zmene pomerov v súvislosti s nárastom jej bežných mesačných výdavkov a nákladov na štúdium. V tomto smere je však potrebné prisvedčiť navrhovateľovi, že zvýšené výdavky odporkyne treba posudzovať bez zreteľa na nárast jej nákladov na štúdium a osobné potreby v zahraničí; výživné má v tomto prípade zodpovedať potrebám študenta na vysokej škole v tuzemsku, vzhľadom na to, že pomery navrhovateľa nedovoľujú prispievať na tieto nadštandardné výdavky odporkyne v súvislosti s jej štúdiom a pobytom v zahraničí, a je preto na nej samej, aby si pokryla tieto zvýšené náklady v zahraničí vlastným pričinením, a to z príjmov z vlastnej brigádnickej činnosti. Zvyšovanie nákladov odporkyne v tomto smere preto nemôže byť na úkor životnej úrovne navrhovateľa a jeho detí, a teda odporkyňa musí obmedziť, resp. prispôbiť svoje nároky jeho životnej úrovni a jeho pomerom.

Súd prvého stupňa žiadnym spôsobom neskúmal nevyhnutnosť navrhovateľom deklarovaných výdavkov, ktorými odôvodňoval zníženie výživného, a to vo vzťahu k plneniu si vyživovacej povinnosti voči odporkyni, ktorá má prednosť pred jeho (niektorými) peňažnými výdavkami a finančnými záväzkami. Pokiaľ odôvodnil súd prvého stupňa zníženie výživného poklesom príjmu navrhovateľa, vôbec sa nezaoberal tým, že navrhovateľ sa dovoľáva straty zamestnania, hoci rozviazal pracovný pomer dobrovoľne - dohodou; v ktorom prípade; ak sa tak stalo bez vážneho dôvodu; na túto skutočnosť v rámci návrhu na zníženie výživného nie je možné prihliadnuť ako na odôvodnenú zmenu pomerov.

Rozsudok súdu prvého stupňa tak nespĺňa zákonné náležitosti odôvodnenia a je preto v rozpore s ust. § 157 ods. 2 O.s.p. a z neho vyplývajúcej požiadavky preskúmateľnosti a presvedčivosti súdnych rozhodnutí.

Nakoľko z odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa nemožno zistiť aké právne závery viedli súd prvého stupňa k jeho výroku, ktorým bolo návrhu navrhovateľa vyhovené, nie je možné vecne sa zaoberať ani odvolacími dôvodmi odporkyne vo veci samej; vzhľadom na túto inú vadu konania totiž nie je možné v tejto časti podrobiť prieskumu rozsudok z hľadiska správnosti zaujatých skutkových a právnych záverov, a teda ani posúdiť, či prvostupňový súd dospel na základe vykonaných dôkazov k správnym skutkovým zisteniam, či správne aplikoval citované právne normy na zistený skutkový stav a či z nich vyvodil správne právne závery.

S poukazom na tieto nedostatky dospel odvolací súd k záveru, že výrok rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým bolo návrhu navrhovateľa vyhovené, nemá dostatočnú oporu v odôvodnení rozsudku, ktoré pre nedostatok dôvodov nedáva spoľahlivý a presvedčivý podklad pre tento jeho výrok. Z tohto dôvodu odvolací súd, pre túto inú vadu konania, spočívajúcu v nepreskúmateľnosti rozsudku súdu prvého stupňa, pre ktorú nie je možné náležite preskúmať napadnutý výrok jeho rozhodnutia, z hľadiska posúdenia jeho vecnej správnosti, rozsudok súdu prvého stupňa v tejto časti nepovažuje za vecne správny. Vzhľadom na túto inú vadu konania, ktorá tak mala vplyv na vecnú správnosť rozhodnutia, odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvého stupňa v tejto napadnutej časti podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p.; vrátane na nej i závislý výrok o náhrade trov konania; a vec mu vrátil v týchto častiach na ďalšie konanie podľa § 221 ods. 2 O.s.p., v ktorom súd prvého stupňa odstráni vytknuté nedostatky vo vyššie naznačovanom smere tak, že svoje úvahy, na základe ktorých dospel k svojim záverom, náležitým (zákonným, zrozumiteľným) spôsobom odôvodní a rozhodne aj o náhrade trov tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.